

Príplatok za zmenu učiteľov materských škôl

Podľa § 13 zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zamestnancovi, ktorému zamestnávateľ v dvojzmennej prevádzke, trojzmennej prevádzke alebo v nepretržitej prevádzke rozvrhol pracovný čas tak, že prácu vykonáva striedavo vo všetkých zmenách, patrí príplatok za zmenu mesačne v rámci rozpätia 2,1% až 16,7% platovej tarify prvého platového stupňa prvej platovej triedy základnej stupnice platových taríf. Príplatok v rovnakom rozpätí patrí aj zamestnancovi, ktorý prácu vykonáva v jednozmennej prevádzke, ak jeho pracovný čas je rozvrhnutý nerovnomerne.

Podľa § 7 ods. 3 vyhlášky MŠ SR č. 306/2008 Z. z. o materskej škole v znení vyhlášky MŠ SR č. 308/2009 Z. z., ktorá upravuje podrobnosti o spôsoboch organizácie a zabezpečovania výchovno-vzdelávacej činnosti v materskej škole v triede s poldennou výchovou a vzdelávaním zabezpečuje predprimárne vzdelávanie jeden učiteľ. V triede s celodennou výchovou a vzdelávaním zabezpečujú predprimárne vzdelávanie striedavo na zmeny dvaja učitelia. V triede s týždennou a nepretržitou výchovou a vzdelávaním pôsobia striedavo na zmeny štyria učitelia. Tzn., že skutočnosť, že učitelia materskej školy vykonávajú prácu na zmeny je upravená osobitným predpisom, ktorým je uvedená vyhláška.

Z uvedeného vyplýva, že učitelia materských škôl (ďalej len „učitelia MŠ“) s celodennou prevádzkou majú spravidla rozvrhnutý pracovný čas do dvoch zmien, pričom za pracovnú zmenu sa považuje pracovný čas vychádzajúci zo základného úväzku pedagogického zamestnanca a to z dôvodu, že materské školy tvoria v súlade s § 27 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sústavu škôl, ako jeden druh školy, ktorá zabezpečuje výchovu a vzdelávanie. Výchovu a vzdelávanie deťom v materskej škole poskytuje učiteľ len v rámci základného úväzku, tzn. 5,6 hodiny denne, pričom sa ich základný týždenný úväzok priamej výchovno-vzdelávacej práce prekrýva spravidla v čase pobytu detí vonku a obeda. V prípade, ak prevádzka materskej školy začína napr. o 6,00 hod. a končí o 16,0 hod., učiteľom MŠ ranná zmena začína spravidla o 6,00 hod. a končí o 11,40 hod. (v nadväznosti na základný úväzok) a druhá zmena začína spravidla 10,20 hod. a končí o 16,00 hod.

Aj keď podľa uvedeného príkladu sa javí, že prevažná časť pracovnej zmeny učiteľov MŠ spadá do ranej zmeny, teda že nenapĺňajú podmienku pre odpoľudňajúcu zmenu, tento prístup k posudzovaniu zmien učiteľov materských škôl nie je komplexný.

Podľa § 3 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov týždenný pracovný čas pedagogického zamestnanca tvorí čas

- v ktorom pedagogický zamestnanec vykonáva priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť a čas
- v ktorom pedagogický zamestnanec vykonáva ostatné činnosti súvisiace s jeho priamou výchovno-vzdelávacou činnosťou,

pritom riaditeľ môže povoliť pedagogickému zamestnancovi vykonávanie ostatných činností súvisiacich s jeho priamou výchovno-vzdelávacou činnosťou a ďalším vzdelávaním aj mimo pracoviska za podmienok ustanovených v pracovnom poriadku školy.

Vzhľadom na špecifickosť zloženia týždenného pracovného času pedagogických zamestnancov určeného § 3 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z. z. pri určovaní pracovných zmien pedagogického zamestnanca sa vychádza zo základného úväzku. Do pracovnej zmeny pedagogického zamestnanca nie je možné započítať len priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť, ale aj čas, počas ktorého vykonáva ostatné činnosti súvisiace s pedagogickou prácou, ktoré môže vykonávať na pracovisku alebo mimo pracoviska za podmienok ustanovených v pracovnom poriadku školy alebo školského zariadenia. Tzn., že týždenný pracovný čas a zmenu pedagogických zamestnancov upravujú osobitné predpisy. Z uvedeného dôvodu a vychádzajúc zo základného úväzku učiteľov MŠ pri posudzovaní zmeny nie je možné uplatniť § 90 ods. 2 Zákonníka práce z dôvodu, že napr. pedagogický zamestnanec v materskej škole vykonáva 5,6 hod. denne priamej výchovno-vzdelávacej činnosti.

Tzn., že do pracovnej zmeny učiteľa MŠ, ktorého pracovný čas začína napr. o 6,00 hod. a končí o 11,40 hod., nie je možné započítať len priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť, ale aj čas, počas ktorého vykonáva ostatné činnosti súvisiace s pedagogickou prácou. Túto činnosť môže vykonávať buď na pracovisku alebo doma v závislosti od podmienok určených zamestnávateľom. To isté platí aj pre učiteľa MŠ, ktorého druhá zmena začína o 10,20 hod. a končí o 16,00 hod., v rámci ktorej vykonáva len priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť. Ostatné činnosti súvisiace s pedagogickou činnosťou môže v súlade s § 3 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z. z. môže taktiež vykonávať na pracovisku alebo mimo pracoviska bez ohľadu na stanovený pracovný čas.

Vzhľadom na uvedené sa na účely poskytovania príplatku za zmenu učiteľom MŠ podľa § 13 zákona č. 553/2003 Z. z., v materských školách s celodennou prevádzkou jedná o dvojzmennú prevádzku vzhľadom na špecifické rozvrhnutie pracovného času a pracovných zmien pedagogických zamestnancov v nadväznosti na základný úväzok určený nariadením vlády SR č. 422/2009 Z. z., ktorým sa ustanovuje rozsah priamej vyučovacej činnosti a priamej výchovnej činnosti pedagogických zamestnancov. Z uvedeného dôvodu učiteľom MŠ príplatek za zmenu podľa § 13 zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov prináleží.